

UCHWAŁA NR XX/137/2016
RADY MIEJSKIEJ W ŁOWICZU

z dnia 28 stycznia 2016r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
na lata 2016 – 2020

Na podstawie art. 18 ust. 1, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 1515, poz. 1890) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 163, poz. 693, poz 1058, poz. 1240, poz. 1045, poz. 1310, poz. 1359, poz. 1607, poz. 1616, poz. 1830, poz. 1893) **Rada Miejska w Łowiczu uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łowicza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Michał Trzoska

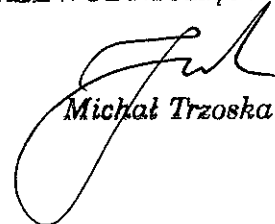
UZASADNIENIE

W celu realizacji zadań nałożonych na gminę ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Gmina zobowiązana jest do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, obowiązek zapisany jest w art. 6 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy.

Przykładem realizacji zapisów ustawy jest działalność Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego na podstawie Uchwały Nr VII/42/2011 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 24 lutego w sprawie warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Łowiczu oraz Zarządzenia Burmistrza Miasta Łowicza Nr 178/2011 z dnia 2 maja 2011r. Realizowane są pozostałe zadania: podejmowanie działań edukacyjnych, profilaktycznych mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie, podejmowanie działań interdyscyplinarnych, terapeutycznych, socjalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie, udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie.

Projekt uchwały wypełnia obowiązki określone w ustawie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Michał Trzoska

Załącznik
do Uchwały Nr XX/137/2016
Rady Miasta Łowicza
z dnia 28 stycznia

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY MIASTA ŁOWICZ
NA LATA 2016-2020**

I. WPROWADZENIE

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020 powstał w oparciu o rozeznanie środowiska i dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego do Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza. Założenia programu są zgodne z misją samorządu lokalnego w sprawie rozwiązywania problemów społecznych. Program został przygotowany w oparciu o cele strategiczne i szczegółowe zawarte w strategii.

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 9.06.2014r. M.P. poz. 445).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 ze zm.).
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz.59, z póź. zm.)
- Miejskie Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Uchwała Nr XVII/120/2015 Rady Miasta Łowicza z dnia 26.11.2015r.

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego.

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

- „§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.
- §2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.
- §3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” od sierpnia 2010 r. nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością powzięły informację o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014 – 2020.

TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21].

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2012-2015. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej, pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Jednocześnie stwierdzić należy wzrost interwencji domowych i prowadzenie w ich wyniku procedury "Niebieska Karta". Coraz więcej osób korzysta z pomocy pracowników socjalnych – pracy socjalnej, udzielanych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz z oferty działającego na terenie miasta Punktu Pomocy dla Ofiar Przemocy, Punktu Interwencji Kryzysowej, w którym przyjmują: psycholog, prawnik i terapeuta.

Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2012 - 2015 przez instytucje

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego			
	2012	2013	2014	2015
Razem	13	23	45	45
Policja	11	20	43	43
MOPS, PCPR/ Jednostki Pomocy Społecznej?	2	3	2	2
Oświata	0	1	0	0
Służba zdrowia	0	0	0	0
MKRPA	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego do Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowiczu

Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie miasta Łowicz. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej, dlatego też liczba Niebieskich Kart wzrasta. Prowadzone działania lokalne, jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

III. PROGRAM DZIAŁAŃ

Do zadań własnych Gminy należy w szczególności przeciwdziałanie patologicznym zjawiskom społecznym w tym właśnie przemocy w rodzinie i tworzenie systemu ochrony ofiar tej przemocy.

W tym celu Burmistrz Miasta Łowicza powołał Zespół Interdyscyplinarny.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Komenda Powiatowa Policji
- Służba Zdrowia
- Oświata
- Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu „Nadzieja”
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Kuratorzy Sądowi.

ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy.
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA

- 1. Podejmowanie działań edukacyjnych, profilaktycznych mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.**

Zadanie to powinno być zrealizowane w oparciu o następujące założenia:

- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie;
- poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie;
- zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych;
- propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich;
- nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
- rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,

Założenia te będą realizowane w ramach następujących działań:

- spotkań
- pogadanek
- wykładów
- warsztatów
- programów profilaktycznych

Realizatorzy: Szkoły, Policja, MOPS, PCPR, MKRPA, Służba Zdrowia, Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu „Nadzieja”, Sąd Rejonowy – kuratorzy.

2. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych, terapeutycznych, socjalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Zadanie to powinno być zrealizowane w oparciu o następujące założenia:

- rozwój działalności zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych;
- rozwój poradnictwa specjalistycznego dla różnych kategorii ofiar w tym: prawnego, psychologicznego, socjalnego;
- rozwój poradnictwa dla rodziców z rodzin zagrożonych przemocą;
- rozwój oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na osoby dotknięte przemocą w rodzinie i osoby stosujące przemoc w rodzinie.
- rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- wdrażanie programów profilaktycznych, szczególnie w środowisku szkolnym.

Założenia te będą realizowane w ramach następujących działań.:

- indywidualnych konsultacji ze specjalistami z różnych dziedzin w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej, Punktu Pomocy Dla Ofiar Przemocy.
- pogadanek,
- prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach
- posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych

Realizatorzy: MOPS, PCPR, pedagodzy szkolni, pracownik służby zdrowia, MKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu „Nadzieja”.

3. Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Założenia te będą realizowane w ramach następujących działań.:

- rozpowszechnianie informacji o systemie wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą;
- zwiększenie dostępności do usług świadczonych przez placówki pomocowe osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- dostosowanie pomieszczeń do prowadzenia indywidualnych rozmów, terapii, spotkań grupowych itp.
- zatrudnienie specjalistycznej kadry w ramach umów zlecenia.
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnione są dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie miejsca w mieszkaniach chronionych.

Realizatorzy: MOPS

4. Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych

przemocą w rodzinie.

Zadanie to powinno być zrealizowane w oparciu o następujące założenia:

- tworzenie i realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie;
- rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie.

Założenia te mogą być realizowane w ramach następujących działań:

- nowych, innowacyjnych form spędzania czasu wolnego;
- innych form aktywności uwzględniających indywidualne zainteresowania dzieci i młodzieży;
- dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży ukierunkowanych na zdobycie umiejętności radzenia sobie z sytuacją kryzysową;
- rozmów indywidualnych ze specjalistami z różnych dziedzin;
- pogadanek.

Realizatorzy: pedagodzy szkolni, Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu „Nadzieja”.

III. OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU

1. Zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie.
2. Podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.
5. Zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy.
6. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.
7. Nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

IV. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie miasta Łowicza w latach 2016 – 2020. Wdrożenie rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

V. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przygotowuje i przedstawia Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu – koordynator ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w terminie do dnia 31 marca roku następnego po roku, którego program dotyczy. Sprawozdanie zawierać będzie również ewentualne rekomendacje pozwalające na usprawnienie i rozwój programu w kolejnych latach.

VI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Program będzie realizowany ze środków budżetu Miasta Łowicza dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.